

Yhteistyö joukkoliikenteen kanssa hyödyttää kaikkia osapuolia

Monet asiakastutkimukset ovat osoittaneet, että joukkoliikenteen käyttäjät kiinnostuvat autojen yhteiskäytöstä helpommin kuin vannoutuneet yksityisautoilijat. Näin ollen yhteisautoiluyritysten kannattaa tehdä yhteistyötä paikallisen tai alueellisen joukkoliikenteen kanssa ja kehittää yleisölle tarjottavia pakettiratkaisuja.

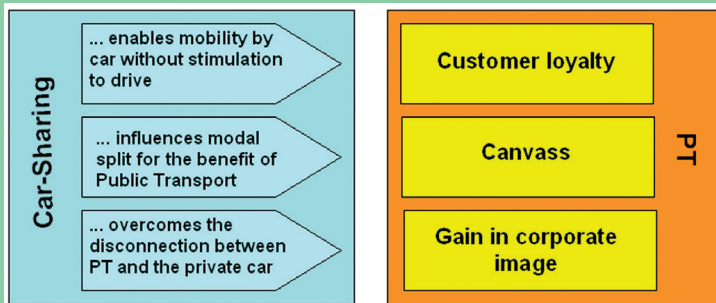
Tutkimukset ovat osoittaneet, että yhteistyö hyödyttää molempia osapuolia. Yhteinen tarjouspaketti antaa joukkoliikenteen toimijoille uuden työkalun, joka auttaa heitä pitämään kiinni asiakaskunnastaan ja ylläpitämään asiakasuskollisuutta. Sitomalla yhteistuote joukkoliikenteen kuukausi tai vuosimaksuihin kannustetaan satunnaista joukkoliikenteen käyttäjää vaihtamaan kertalipuista arvokkaampiin lipputuotteisiin. Joukkoliikenne hyötyy myös yhteisautoilun tuoreesta ja innovatiivisesta imagosta. Vastaavasti yhteisautoiluyritykset hyötyvät joukkoliikenteen laajasta asiakastietokannasta ja monipuolisista markkinointikanavista, joita voidaan käyttää myös yhteisautoilun markkinointiin. Molemminpuoliseen luottamukseen perustuva tasaveroinen yhteistyö johtaa molempia osapuolia hyödyttäviin tuloksiin.

Yhteistarjouksen mahdollinen sisältö

Edut, joita yhteisautoiluyritysten ja joukkoliikenteen välinen yhteistyö tarjoaa asiakkaille, vaihtelevat kaupunkikohtaisesti. Jokainen yhteistyösopimus neuvotellaan osapuolten kesken erikseen, ja yhteistyön ehdot heijastelevat aina paikallisia olosuhteita. Alla on esimerkki yhteistyönä laadittujen pakettisopimusten sisällöstä.

asiakkaille, joilla on joukkoliikenteen kausikortti. Kyseisiltä asiakkailta ei veoloteta liittymismaksua (30 euron säästö), heidän kuukausimaksunsa on vain 5 euroa ja matka-kohtaiset lähtöhinnat ovat 1,40 €/tunti pienimmälle autoluokalle (normaalihinta 1,90 €) ja 23 senttiä/kilometri pienimmälle autoluokalle (normaalihinta 30 senttiä).

- Ne Stadtmobil Rhein-Neckarin asiakkaat (Saksan Mannheimissa, Heidelbergissä ja Ludwigshafenissa), joilla on vuoden tai puolen vuoden mittainen joukkoliikenteen kausikortti saavat 50 % alennusta liittymismaksusta, ja he maksavat vain puolet palautettavasta panttimaksusta.
- Suomalainen City Car Club tekee yhteistyötä kahden joukkoliikenteen tilaajaorganisaation kanssa Helsingissä. Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) kausikortin haltijat pääsevät jäseneksi ilman liittymismaksua (59 euron säästö) ja maksavat 2 euron kuukausimaksua tavallisen 9,90 euron sijaan. Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan (YTV) yli 30 päivän kausikortin haltijat saavat 150 euron alennuskuponin, jonka voi käyttää mihin tahansa City Car Clubin palveluihin. HKL ja YTV jakavat omien alennustensa kustannukset puoliksi yhteisautoiluyrityksen kanssa. Yhteistyön ansiosta yhteisautoilun asiakasmäärä on kasvanut Helsingin alueella huomattavasti.

Kuva 1: Yhteisautoiluyritysten kanssa tehtävän yhteistyön edut joukkoliikenteelle (Lähde: André Neiß, üstra Hannoversche Verkehrsbetriebe AG).

Pakettihinnoittelu

Yleisin yhteistarjouksen muoto on antaa joukkoliikenteen käyttäjille alennusta yhteisautoilun kustannuksista. Tämä edellyttää yleensä joukkoliikenteen kuukausi tai vuosilipun omistamista.

- Kölnissä (Saksassa) yhteisautoiluyritys cambio myöntää huomattavia hinnanalennuksia

- Mobility Switzerlandin valikoimaan kuuluu tällä hetkellä 15 erilaista yhdistelmäpakettia, jotka on suunniteltu yhteistyössä paikallisten ja alueellisten joukkoliikennetoimijoiden ja Sveitsin rautatieliikennöitsijän (SBB) kanssa. Näiden palvelutarjoajien kausikortin haltijat saavat (yleensä maksamalla nimellisen lisämaksun) käyttöönsä yhteisautoilupalveluja kaikkialla Sveitsissä. Heidän ei myöskään tarvitse maksaa Mobilityn tavallista vuosittaista jäsenmaksua. Ensimmäinen yhteistyöhanke käynnistettiin aikoinaan Zürichin kaupungin joukkoliikenteen kanssa, ja myöhemmin se laajennettiin kattamaan koko Zürichin metropolialue. Yhteistyö on saanut valtavan suosion, ja se on kasvattanut voimakkaasti Mobilityn jäsenmäärää. Sveitsissä joukkoliikennettä arvostetaan paljon, joten yhteistyöllä voidaan viestittää asiakkaille, että yhdistelmäpaketit täyttävät kaikki heidän päivittäiset liikennetarpeensa (olettaen tietysti, että lyhyet matkat kuljetaan kävellen tai pyörällä).

Yksi sveitsiläisen yhteisautoiluuyrityksen tärkeimmistä yhteistyökumppaneista on SBB (Sveitsin rautatieliikennöitsijä). SBB:n alue liikenteen johtaja arvioi, että yhteisautoilun ja julkisen liikenteen yhteistyöstä seurannut asiakasmäärän kasvu tuotti SBB:lle 43 miljoonan Sveitsin frangin suuruiset voitot vuonna 2008.

On harvinaisempaa, että joukkoliikennetoimijat myöntävät yhteisautoilun käyttäjille alennuksia omista palveluistaan.

Tietokortissa 2 kerrotaan tarkemmin yhdistelmäpaketeista, joissa on joukkoliikenteen ja yhteisautoiluuyritysten lisäksi mukana muitakin kuljetuspalvelujen tarjoajia. "MobilCard"-kortin haltijat saavat alennuksia kaikilta mukana olevilta yhteistyökumppaneilta.

Yhteistoiminta

Useimmissa kaupungeissa joukkoliikenteellä on keskeisille paikoille sijoitettuja asiakaspalvelupisteitä, joista asiakkaat voivat ostaa lippuja sekä kysyä neuvoja ja ohjeita. Joissain kaupungeissa näistä palvelupisteistä saa tietoa myös yhteisautoilusta, ja uudet yhteisautoiluasiakkaat voivat liittyä siellä jäseneksi. Tämä toimintatapa on käytössä esimerkiksi Üstran palvelupisteessä Hannoverissa. Yhteisautoiluuyrityksen ei tarvitse perustaa erillistä toimitilaa vaan se voi hyödyntää joukkoliikennetoimijan olemassa olevaa infrastruktuuria kohtuullisilla kustannuksilla.

Markkinointiyhteistyö

Yhteistyökumppanit järjestävät usein yhteisiä mainoskampanjoita:

- huomiota herättäviä yhteisautoilumainoksia raitiovaunuissa, esimerkiksi Milanossa
- yhteisautoiluun liittyvistä tarjouksista ja uusista projekteista kertovia julisteita ja mainoslehtisiä joukkoliikennevälineissä, esimerkiksi Lissabonissa.
- säännöllisiä yhteisautoiluun liittyviä uutisia ja tarjouksia joukkoliikenteen toimijoiden asiakaslehdissä ja jäsenkirjeissä
- yksittäisillä sähköpostikampanjoilla julkisen liikenteen toimijat voivat tiedottaa asiakkailleen uusista yhteisautoiluprojekteista ja yhteisautoiluuyritysten kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Tietoa autojen yhteiskäytöstä julkisen liikenteen pysäkeillä ja aikatauluissa

Joukkoliikenteen toimijat voivat tiedottaa autojen yhteiskäytöstä myös tavallisten tiedonvälityskanaviensa kautta.

- Painetuissa aikataulukirjoissa voidaan jakaa yksityiskohtaista tietoa yhteisautoilupalveluista sekä autojen nouto ja palautuspisteistä seudulla.
- Joukkoliikenteen pysäkeillä voidaan tiedottaa lähellä sijaitsevista yhteiskäyttöautojen nouto ja palautuspisteistä.
- Nouto ja palautuspisteet voidaan merkitä myös joukkoliikenteen reittikarttoihin.

Kuva 2: Lissabonilainen yhteisautoiluuyritys mainostaa uutta erikoistarjousta busseissa (Lähde: carristur).

Yhteiskäyttöautojen pysäköintipaikkoja joukkoliikennetoimijoiden kiinteistöillä

Joukkoliikenteen toimijat omistavat kiinteistöjä ympäri kaupunkialuetta, sillä tilaa tarvitaan ajokaluston säilytykseen ja huoltoon sekä henkilöstön taukotoiloiksi. Jos nämä kiinteistöt sijaitsevat lähellä yhteisautoiluuyritysten asiakaskuntaa, niitä voidaan yhteistyön puitteissa käyttää myös yhteiskäyttöautojen pysäköintialueena. Tämä on

erityisen hyödyllistä sellaisissa Euroopan maissa, joissa yhteiskäyttöautot eivät toistaiseksi saa pysäköidä julkisille alueille (katso tietokortti 6).

Joukkoliikenteen tilaajaorganisaatioiden tytäryhtiöt yhteisautoilun järjestäjinä

Useissa Euroopan maissa joukkoliikennetoimijoiden ja yhteisautoiluyritysten välinen yhteistyö on viety niin pitkälle, että yhteistyökumppanit ovat perustaneet yhteisiä yrityksiä yhteisautoilupalveluiden tarjoamista varten. Näin toimivat esimerkiksi Belgiassa toimivan cambio Belgiumin alueelliset tytäryhtiöt sekä Lissabonin yhteisautoilupalvelu, joka sai alkunsa joukkoliikenteen palveluntarjoaja Carrisin tytäryhtiönä.

Joissain tapauksissa joukkoliikennetoimija on itse järjestänyt yhteisautoilupalveluja. Esimerkiksi Italian Bolognassa joukkoliikennetoimija atc Transporti Pubblici Bologna omistaa yhteisautoilupalvelu CARATC:n ja Roomassa joukkoliikennetoimija Atac S. p. A. on paikallishallinnon määräyksestä perustanut myös Roma Car-Sharing -yhteisautoilupalvelun. Saksan Rautateiden tytäryhtiö DB Rent GmbH on järjestänyt puitteet DB Carsharing -yhteisautoilupalvelulle, ja sillä on myös omia autoja joissain Saksan kaupungeissa ja maan tärkeimmillä rautatieasemilla.

Esimerkki: Brysselin joukkoliikennetoimijan (STIB/MIVB) ja cambio Brussels yhteisautoiluyrityksen välinen yhteistyö

Tämän tietokortin päätteeksi haluaisimme nostaa esiin Brysselin joukkoliikennetoimijan STIB/MIVB:n, ja cambio Brusselsin välisen yhteistyön, sillä se tarjoaa esimerkkejä useista edellä mainituista yhteistarjousmalleista.

Brysselin joukkoliikennetoimijan mielestä yhteistyö muiden kuljetuspalvelujen tarjoajien kanssa on muutakin kuin pelkkää sanahelinää. Yhteistyö on aktiivisesti esillä joukkoliikenteen päivittäisissä toiminnoissa. Tämä näkyy muun muassa siinä, että STIB:llä on oma erityinen osastonsa

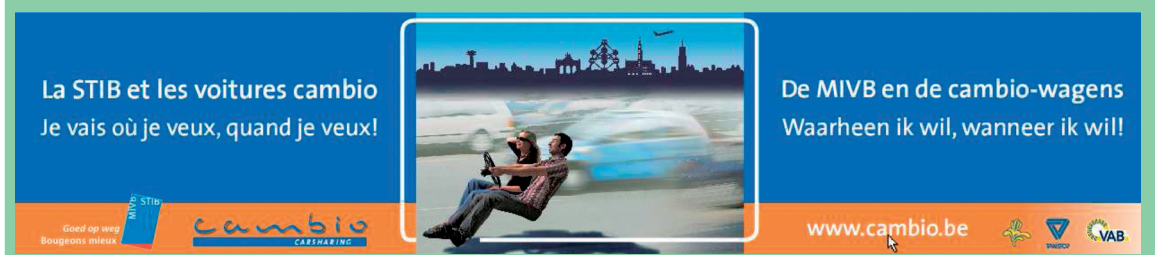
liikenteen eri muotojen yhteensovittamista varten, ja osaston johtaja Didier Dumont on mukana myös UITP:n yhteisautoilutoimintojen hallituksessa.

Brysselin metropolialueen hallinnon pyynnöstä STIB on ollut mukana myös cambio Brussels -yhteisautoiluyrityksen kehittämisessä, ja se omistaa 49,5 % cambio Brusselsin osakkeista. Joukkoliikennetoimijan ja yhteisautoiluyrityksen välinen yhteistyö ja paikallishallinnon poliittinen tuki ovat olleet avaintekijöitä yhteisautoilun menestykselle Brysselissä.

Yhteistyön tuloksena yhteiskäyttöautojen nouto ja palautuspisteiden verkosto mukalee tarkasti joukkoliikenteen reittiverkostoa, ja pisteet on merkitty näkyvästi joukkoliikenteen reittikarttoihin. STIB ja cambio ovat yhdessä kehittäneet viestintäsuunnitelman molempien toimijoiden lisäpalveluja varten. Toimijoilla on yhteinen markkinointikomitea, jonka avulla cambio hyötyy STIB:n mainostus ja markkinointikokemuksesta sekä ammattitaidosta. Lisäksi cambion yhteisautoilutuote on täysin integroitu STIB:n tuoteviestintään. Yhteistoiminta on kehittynyt saumattomaksi ja jokapäiväiseksi tiimityöksi, joka näkyy yhteisautoilun suosion hienona kasvuna Belgian pääkaupungissa.

Vaikka olemmekin tässä keskittyneet pelkästään Belgian pääkaupunkiseutuun, kehitystä on tapahtunut myös muilla alueilla. Joukkoliikenteen toimijat ja yhteisautoiluyritykset tekevät tiivistä yhteistyötä myös muualla Belgiassa: Flandersin liikennelaitos De Lijn tekee yhteistyötä cambio Vlaanderenin kanssa ja Walloniassa sijaitseva joukkoliikennepalvelujen tarjoaja TEC on puolestaan yhteistyössä cambio Wallonien kanssa. Molemmilla alueilla yhteistyöhön kuuluu yhteisiä hintarakenteita ja tiedotuskanavia. Lisäksi joukkoliikennetoimijat ovat osakkaina alueellisissa yhteisautoiluyrityksissä.

Kuva 3: Huomiota herättäviä yhteisautoilumainoksia milanolaisessa raitiovaunussa (Lähde: Guidami CarSharing).

The advertisement is a horizontal banner with a blue background. On the left, it says 'La STIB et les voitures cambio' and 'Je vais où je veux, quand je veux!'. On the right, it says 'De MIVB en de cambio-wagens' and 'Waarheen ik wil, wanneer ik wil!'. In the center, there is a photo of two people sitting on a train seat, looking out the window. At the bottom, there are logos for STIB, cambio, and VAB, along with the website 'www.cambio.be'.

Lisätietoa:

Dumont, Didier: Successful partnerships between public transport and CarSharing. Presentation at Workshop EU-project MoCuBa. Helsinki 2007 (in English)

Verband Deutscher Verkehrsunternehmen (Hrsg.): Mobilitätsbaustein CarSharing. Empfehlungen zur Kooperation mit dem ÖPNV. VDV Mitteilungen Nr. 10.009. Köln, 2004 (auf Deutsch)

Bütikofer, Martin: Mit der kombinierten Mobilität zu mehr Lebensqualität im urbanen Raum. Vortrag während des 58. UITP World Congress (Session 23: Complementary mobility services: last mile & more). Wien, 2009

Tekijä

Willi Loose
Bundesverband CarSharing e.V.
Hausmannstr. 9-10
30159 Hannover
Germany
willi.loose@carsharing.de
www.carsharing.de

momo-hankkeen koordinaattori

Der Senator für Umwelt,
Bau, Verkehr und Europa Freie
Hansestadt
Bremen

City of Bremen
**The Senator for Environment, Construction,
Transport and European Affairs**

Michael Glotz-Richter & Michael Frömming
Ansgaritorstr. 2
28195 Bremen, Germany
Tel.: +49 (0) 421 361 174 85,
Fax: +49 (0) 421 496 174 85
momo@umwelt.bremen.de
www.momo-cs.eu

Belgia

 Bond Beter Leefmilieu
www.bondbeterleefmilieu.be

 Taxistop
www.taxistop.be

 **International Association
for Public Transport**
www.uitp.org

Kreikka

 Center for Renewable Energy Sources
www.cres.gr

Tšekin tasavalta

 Institute for Environmental Policy
http://ekopolitika.cz

Irlanti

Mendes GoCar Ltd. & GoCar CarSharing
www.mendes.ie, www.gocar.ie

Suomi

 Motiva
www.motiva.fi

Italia

 **Italian Ministry of Environment,
Land and Sea (IME)**
www.minambiente.it

 **Italian Board for New Technologies
Energy and Environment (ENEA)**
www.enea.it

Saksa

Der Senator für Umwelt,
Bau, Verkehr und Europa Freie
Hansestadt
Bremen **The Senator for Environ-
ment, Construction, Trans-
port and European Affairs**
http://bauumwelt.bremen.de

 **Cambio Mobilitäts-
service GmbH**
www.cambio-carsharing.de

 Bundesverband CarSharing e.V.
www.carsharing.de

Espanja

 **Foundation Sustainable
and Safety Mobility**
www.fundaciomobilitatsostenible.org

IEE:n vastuuvapauslauseke:

Kirjoittajat ovat yksin vastuussa tämän tietokortin sisällöstä. Sisältö ei välttämättä heijastele Euroopan yhteisöjen mielipidettä. Euroopan komissio ei ole vastuussa sisällön mahdollisesta tulevasta käytöstä.

Tukijana

Intelligent Energy Europe

Versiota 2.0, 09/2009